

Agnieszka Szol

Historia polonistyki na Uniwersytecie w Turynie

Postscriptum nr 1(53), 299-300

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

AGNIESZKA SZOL
Università degli Studi di Torino
Uniwersytet Śląski, Katowice

Historia polonistyki na Uniwersytecie w Turynie

Polonistyka w Turynie jest jedną z najstarszych polonistyk we Włoszech — Katedra Języka Polskiego na Uniwersytecie istnieje już od 1930 roku. Do jej założenia w znacznym stopniu przyczynił się Attilio Begey, polonofil i towiańczyk, zmarły w 1928 roku, który swym uwielbieniem dla Polski zaraził nie tylko grupę przyjaciół, ale także trzy pokolenia swej rodziny — córki, Marię i Rosinę i wnuczkę, Marinę Bersano-Begey, której zasługi dla tutejszej polonistyki są nie do przecenienia.

W 1930 roku powstał, z inicjatywy m.in. wymienionych osób, Instytut Kultury Polskiej im. A. Begeya, a 12 marca 1930 roku otworzono bibliotekę, która miała aż 500 woluminów. Instytut wraz z biblioteką stał się jednostką niezależną przy uniwersytecie, a to oznaczało powołanie kursów polskiego, organizowanie wystaw, koncertów (w Turynie koncertował między innymi I. Paderewski), powstawały tłumaczenia, książki na temat kultury i literatury. Maria Bersano-Begey publikowała przekłady polskiej poezji, m.in. K. Iłłakowiczówny. Od 1935 roku prowadziła otwarty dla wszystkich kurs języka i literatury polskiej.

W latach trzydziestych lektorem języka polskiego została Zofia Kozarynowa, która opublikowała gramatykę polską. Język polski był już wtedy (od 1933 roku) jednym z oficjalnych języków lektoratowych na Uniwersytecie w Turynie. „Nigdzie nie robi się tak wiele dla Polski, jak w Turynie” — napisał Roman Pollak.

Po wojnie wznowiono zajęcia na uniwersytecie, choć oczywiście na początku były kłopoty lokalowe. W latach sześćdziesiątych powstał budynek, który nazwano Palazzo Nuovo i tam od 1965 roku do teraz mieści się polo-

nistyka. Po wojnie życie Polonii i polonofilów w Turynie nie było tak atrakcyjne i żywe, jak wcześniej. Odbywało się niewiele konferencji. Wśród nich można wymienić konferencję o Słowackim, a w 1955 została opublikowana przez Cristinę Agosti książka *Pan Tadeusz* — nowa wersja z epilogiem.

Kontakty z Polską były stosunkowo trudne z powodu podzielonej Europy. W 1975 roku na emeryturę odeszła Marina Bersano-Begey, nadal jednak zajmowała się biblioteką. W tym czasie z Katedrą związany był prof. Pietro Marchesani (obecnie w Genui) i Jan Prokop (napisał, wraz z prof. Krystyną Jaworską, książkę o literaturze polskiej).

Lata osiemdziesiąte stanowiły przełom, zaczęły się odbywać spotkania, konferencje, zaczęli przyjeżdżać goście z Polski. W 1984 roku wznowiono lektorat na uniwersytecie, a z czasem polonistycy w Turynie przyznano lektorat wymienny.

Obecnie na polonistycy zatrudnione są 3 osoby — profesor (prof. Krystyna Jaworska), lektor kontraktowy (dr Irena Putka) i lektor wymienny (dr Agnieszka Szol z Uniwersytetu Śląskiego, która przyjechała tu 4 lata temu na miejsce dr Magdaleny Pastuch z UŚ, dzięki której na turyńskiej polonistycy zaistniało seminarium językoznawcze). Języka polskiego można się uczyć przez rok, dwa lub 3 lata, a potem kontynuować naukę na dwuletnich studiach uzupełniających. Z roku na rok mamy więcej studentów — zainteresowanie Polską wzrosło po wejściu naszego kraju do Unii Europejskiej. Nauka języka polskiego na uniwersytecie w Turynie to nie tylko lekcje i wykłady, to również szereg spotkań, podczas których studenci poznają polską kulturę i obyczaje. Co roku organizujemy spotkanie wigilijne w grudniu, wiosną malujemy jajka, w październiku obchodzimy andrzejki, w marcu topimy marzannę. Oprócz tego turyńscy studenci dwa razy do roku spotykają się ze studentami z Genui; podczas tych spotkań poznają polską historię — mówiliśmy już m.in. o zaślubinach Polski z morzem, o powstaniu warszawskim i o powstaniach śląskich. Studenci mieli też wspaniałą okazję poznać wielkich Polaków — naszym gościem była laureatka nagrody Nobla, Wisława Szymborska oraz prof. Władysław Bartoszewski. Poza tym cztery razy do roku wychodzi nasza gazetka *Wszystko w porządku*, którą redagują sami studenci.

W tym roku na pierwszy rok zgłosiło się do nas 15 nowych studentów. Większość z nich wybrało polski jako tzw. pierwszy język, tzn. język podstawowy. Kształcimy więc nowe pokolenie polonistów — w przyszłości zostaną oni ambasadorami kultury polskiej w Piemencie. Oby było ich jak najwięcej!